

# MAKING SPACE 365 KŪRYBINIŲ ĮGŪDŽIŲ IR JAUNIMO VERSLUMO MOKYMO PRIEMONIŲ RINKINYS

Maksimalus jaunų žmonių  
potencialo didinimas per kūrybinį ir  
kultūrinį verslumą bendruomenėje

Verzlumo kompetencijos  
Modulis T5  
**Planavimas ir valdymas**



2020-1-PT02-KA227-YOU-007635

## Modulis T5: Planavimas ir valdymas

Šiame modulyje rasite modulinių, aktyvių mokymosi išteklių ir veiklų rinkinį, kuris padės jums ir jūsų besimokantiejiems ugdyti *planavimo ir valdymo* kompetencijas.

Šį modulį sudaro:

- 3 valandų trukmės tiesioginio mokymosi veiklos aprašymas
- 2 valandų savarankiško mokymosi veikla
- Faktų suvestinė
- Besimokančiojo dalomoji medžiaga
- Savirefleksijos pratimai

### Šio modulio tikslas ir mokymosi uždaviniai

Pagrindinis šio modulio tikslas – ugdyti jaunų žmonių verslumo ir kūrybiškumo įgūdžius, suteikiant priemonių, padedančių ugdyti planavimo ir valdymo kompetencijas, rinkinį.

Šiame modulyje besimokantieji turėtų įgyti šių žinių, įgūdžių ir nuostatų:

TEMA	ŽINIOS	ĮGŪDŽIAI	ATITUDE
<b>Planavimas ir valdymas</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>★ Pagrindinės žinios apie tai, kas yra projektų valdymas ir pagrindiniai jo aspektai</li><li>★ Žinios apie priemones ir metodus, padedančius parengti gerą projekto valdymo ir verslo planą.</li><li>★ Supratimas, kaip sukurti veiklos rodiklius, kurie leistų stebėti valdymo plano įgyvendinimo pažangą ir padėtų laiku imtis priemonių ir (arba) pritaikyti veiksmus, kad būtų užtikrinta sėkminga veikla.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>★ Gebėjimas parengti išsamų projekto valdymo planą, atspindintį tikslus ir (arba) uždavinius</li><li>★ Gebėjimas efektyviai valdyti netikėtas situacijas ir atitinkamai koreguoti planą</li><li>★ Gebėjimas nustatyti prioritetus</li><li>★ Gebėjimas kurti veiklos rodiklius, kurie palengvins pažangos stebėseną</li><li>★ Gebėjimas pritaikyti ir keisti planą, atsižvelgiant į stebėsenos rezultatus, taip pat sėkmingai informuoti kitas suinteresuotąsias šalis apie pakeitimų priežastis.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>★ Lankstumas</li><li>★ Prisitaikymas</li><li>★ Gebėjimas susidoroti su dviprasmybėmis</li></ul>

## 01 dalis: Planavimas ir valdymas f2f Mokymosi veikla

Šioje modulio dalyje rasite išsamią mokymosi užduotį, skirtą tiesioginiam grupiniam mokymui. Ši mokymosi veikla trunka apie 3 valandas. Šios veiklos tikslas – padėti mokymų vadovams / fasilitatoriams suteikti besimokančiųjų grupėms visapusišką mokymosi patirtį, kuri padėtų jiems tobulinti planavimo ir valdymo kompetenciją.

Šioje veikloje naudojamos įvairios priemonės, kurias galima naudoti su skirtingomis tikslinėmis grupėmis ir pritaikyti prie kiekvienos besimokančiųjų grupės poreikių.

### Santrauka

Įrankio pavadinimas / Numatoma trukmė		Įrankio tipas	Priemonės tikslas
<b>01 dalis</b>			
1	Susipažinkime vieni su kitais. 20 min.	Ledlaužis / susipažinimas	Pažintis su dalyviais – tarpusavyje ir su vedančiuoju. Komandos formavimas, kurio prireiks kitam grupiniam darbui.
2	Parengiamieji klausimai ir teorinis pristatymas. 30 min.	Minčių lietus / Fasilitatoriaus pristatymas ir aktyvus dalyvavimas.	Supraskite dalyvių žinių lygį ir paskatinkite juos mąstyti nestandartiškai. Praktinei daliai reikalingų teorinių sąvokų pristatymas.
3	Pristatymas pagal verslo plano pavyzdį. 40 min.	Fasilitatoriaus pristatymas / minčių	Supažindinti dalyvius su savo verslo plano kūrimo etapais.
<b>Pertrauka</b>			
<b>02 dalis</b>			
4	Verslo plano rengimas grupėse. 50 min.	Idėjų plėtojimas ir aktyvus dalyvavimas grupėse.	Teorinių žinių taikymas kuriant savo verslo planą. Užduočių pasiskirstymas grupėje, galimo vadovo identifikavimas.
5	Projekto pristatymas. 25 min.	Kiekvienos grupės verslo plano pristatymas.	Susipažinti su kitų dalyvių projektais ir idėjomis.
6	Baigiamoji diskusija ir refleksija. 15 min.	Diskusija, dalijimasis informacija ir problemų sprendimas.	Suteikiama laiko apmąstyti galimas problemas ir rasti sprendimus.

## Išsamus aprašymas:

Dalis 01	
Sesijos pavadinimas	„Jei nesugebate planuoti, planuojate žlugti“
Apytikslė trukmė	1 valanda 30 minučių
Grupės dydis	6 – 36, priklausomai nuo mokymosi aplinkos
Reikalinga įranga, medžiagos ir erdvė	<ul style="list-style-type: none"><li>• Vieta darbui poromis arba grupėmis</li><li>• Mažas kamuoliukas</li><li>• Lentos arba dideli popieriaus lapai</li><li>• Markeriai arba kreida</li></ul>
Tikslai	<p>Dalyviai:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>❖ išmokti dirbti grupėse.</li><li>❖ mąstyti nestandartiškai</li><li>❖ išreikšti savo nuomonę ir diskutuoti su kitais.</li><li>❖ įgyti pagrindines teorines planavimo ir valdymo žinias, įskaitant tai, kaip parengti verslo planą.</li></ul>
	<p>Sveiki atvykę!</p> <p>Ar kada nors įsivaizdavote, ką reiškia būti Elonu Musku? Ar norėtumėte įkurti tokią pat klestinčią įmonę kaip „Facebook“? Šiandienos seminaras apie planavimą ir valdymą padės jums priartėti prie savo tikslų įgyvendinimo. Pradžioje norėtume supažindinti su pagrindinėmis sąvokomis, o įgytos žinios pravers praktinėje dalyje.</p> <p>1 dalis – Susipažinkime vieni su kitais!</p> <p>1.1. Žaidimas su kamuoliu – paprašykite visų dalyvių atsistoti ratu. Duokite vienam asmeniui mažą kamuoliuką ir paprašykite mesti kamuoliuką kitam dalyviui. Kamuoliuką metantis asmuo turi pasakyti savo vardą. Po kelių raundų kamuoliuką metantis asmuo turi pasakyti asmens, kuriam meta kamuoliuką, vardą.</p>

## Išsamus aprašymas

1.2. „Išgyvenimas saloje“ – pasitelkite vaizduotę ir keliaukite į negyvenamąją salą. Su savimi galite pasiimti tik 5 daiktus; pagalvokite, kas tai bus?

Tada suskirstykite dalyvius į grupes (priklausomai nuo grupės dydžio – nuo 2 iki 5 žmonių). Dalyviai grupėse turi aptarti ir išsirinkti tik 3 daiktus, kuriuos pasiims su savimi į negyvenamąją salą. Kiekviena grupė turi pristatyti ir pagrįsti savo pasirinkimą.

2 dalis – Įvadas

2.1. Minčių lietus:

- Su kuo jums asocijuojasi valdymas?
- Kokį poveikį daro planavimas?

Tai laikas, kai reikia įvertinti dalyvių žinių lygį ir paskatinti juos nestandartiškai mąstyti seminaro temomis. Dalyviai gali neapsiriboti tik verslo tema – asociacijos gali būti siejamos su kasdieniu gyvenimu, mokykla ir t. t. (pvz., laisvalaikio valdymas, studijos, namų ūkio pareigos). Dalyvių atsakymus užrašykite lentoje arba dideliame popieriaus lape.

2.2. Pagrindinių sąvokų paaiškinimas:

- Apibrėžkite, kas yra projektas?
- Apibrėžkite, kas yra valdymas?
- Kokie yra pagrindiniai projektų valdymo etapai?
- Projekto valdymo etapų aprašymas (pradžia, planavimas, vykdymas, užbaigimas, projekto eigos stebėsena).

Be teorinės paskaitos, pasistenkite, kad grupė aktyviai dalyvautų. Paklauskite, ar jie kada nors domėjosi šia tema, ar žino pateiktus terminus ir su kuo jie jiems asocijuojasi. Pasistenkite paprastai ir aiškiai perteikti faktines žinias, kurių dalyviams prireiks praktinėje seminaro dalyje. Nesivaržykite

3 dalis – Verslo planas:

- Kas yra verslo planas?
- Paaiškinkite, kaip parengti savo verslo planą pagal verslo modelio drobę.
- Parodykite verslo plano pavyzdį ir paaiškinkite kiekvieną žingsnį

Šioje dalyje pasistenkite kuo aiškiau parodyti, kaip sukurti savo verslo planą pagal pasirinktą modelį. Naudokite verslo plano pavyzdį, atsižvelkite į tai, kad kai kuriems dalyviams tai gali būti pirmoji planavimo ir valdymo patirtis. naudotis lenta, kurti minčių žemėlapius ir užsirašyti idėjas.

<b>Patarimai, rekomendacijos vedančiajam</b>	Skatinkite mąstyti nestandartiškai. Užtikrinkite, kad kiekvienas turėtų galimybę išreikšti savo idėją ar nuomonę. Šią seminaro dalį gali vesti vienas vedėjas, tačiau rekomenduojama, kad padėtų dar vienas asmuo, ypač didesnėse grupėse.
<b>Pertrauka</b>	
<b>02 dalis</b>	
<b>Sesijos pavadinimas</b>	<b>Sukurkite savo verslą</b>
<b>Apytikslė trukmė</b>	1 valanda 30 minučių
<b>Grupės dydis</b>	6–36, priklausomai nuo mokymosi aplinkos
<b>Reikalinga įranga, medžiagos ir erdvė</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vieta darbui poromis arba grupėmis</li> <li>• Dideli popieriaus lapai</li> <li>• Žymekliai</li> </ul>
<b>Tikslai</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ Sužinoti, kaip parengti verslo planą pagal verslo modelio drobę.</li> <li>❖ Išmokti dirbti grupėje ir kartu priimti sprendimus.</li> <li>❖ Pristatyti savo idėją kitiems.</li> <li>❖ Identifikuoti galimas problemas ir ieškoti kūrybiškų sprendimų.</li> </ul>
<b>Išsamus aprašymas</b>	<p><b>1 dalis – Suplanuokime savo verslą</b></p> <p>Dalyviai dirba tose pačiose grupėse, kuriose jie dirbo „Išgyvenimas saloje“ metu. Kiekvienos grupės uždutis bus sukurti savo verslą ir parengti planą pagal anksčiau pateiktą verslo modelio drobę. Idėjos gali būti netradicinės, todėl nesijauskite suvaržyti ir leiskite pasireikšti vaizduotei.</p> <p>Bandydami kurti verslą, pasiūlykite grupei taikyti minčių lietaus metodą ir kartu išrinkti geriausią idėją. Pasiūlykite, kad kiekviena grupė gali išsirinkti lyderį ir pasiskirstyti atsakomybę tarpusavyje. Priminkite dalyviams, kad jie prisimintų visas devynias verslo modelio sudedamąsias dalis ir pasistengtų jas kuo išsamiau apibūdinti.</p> <p>Užsiėmimo metu nedvejodami prieikite prie kiekvienos grupės, duokite nurodymus ir įsitikinkite, kad visi dalyvauja ir gali išreikšti savo nuomonę.</p> <p>Taip pat galite pasiūlyti grupėms sugalvoti įmonės pavadinimą ir sukurti logotipą.</p>

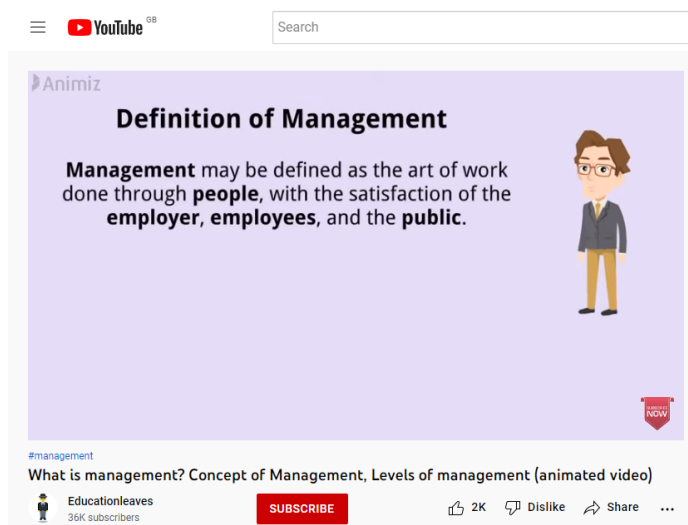
<p><b>Išsamus aprašymas</b></p>	<p><b>2 dalis – Projekto pristatymas</b></p> <p>Šioje dalyje kiekviena grupė pristato savo verslą ir jo planą. Prieš pristatymą paprašykite kiekvieno grupės dalyvio (ne tik vadovo) aktyviai dalyvauti kalbant apie savo projektą. Kiekvienos grupės pristatymo laikas priklauso nuo visos grupės dydžio.</p> <p>Paprašykite visų dalyvių atidžiai klausytis kiekvienos grupės. Taip pat galite pasiūlyti užsirašyti. Informuokite juos, kad pabaigoje vyks diskusija apie galimas problemas, kurios gali iškilti kuriant kiekvieną projektą, ir galimus jų sprendimo būdus.</p> <p><b>3 dalis – Baigiamoji diskusija ir problemų sprendimas</b></p> <p>Išklausę visus pristatymus, paklauskite, kokių pastabų jie turi dėl kitų projektų. Ar jie pastebėjo, kokių galimų problemų gali kilti įgyvendinant kolegų verslo planus? Tada surenkite minčių lietu dėl galimų sprendimų. Atkreipkite dėmesį, kad, nepaisant plano, ne viskas gali vykti pagal planą, todėl jie turi būti lankstūs ir kūrybingi savo valdyme ir planavime.</p>
<p><b>Patarimai, rekomendacijos vedančiajam</b></p>	<p>Skatinkite mąstyti nestandartiškai. Užtikrinkite, kad kiekvienas turėtų galimybę išreikšti savo idėją ar nuomonę. Šią dalį gali vesti vienas vedėjas, tačiau rekomenduojama, kad padėtų dar vienas asmuo, ypač didesnėse grupėse. Pasistenkite prieiti prie kiekvienos grupės ir, kilus abejonių, suteikti paramą.</p>
<p><b>Šaltiniai / bibliografija</b></p>	<p>Projektų planavimas pradėjantiesiems – Projektų valdymo mokymai  <a href="https://www.youtube.com/watch?v=ZWmXi3TW1yA">https://www.youtube.com/watch?v=ZWmXi3TW1yA</a></p> <p>Kas yra valdymas? Valdymo samprata, valdymo lygmenys (animacinis vaizdo įrašas) <a href="https://www.youtube.com/watch?v=GZ2dmbDmB5I">https://www.youtube.com/watch?v=GZ2dmbDmB5I</a></p> <p>Praktinis verslumo mokymo vadovas – Jaunimo verslumo rėmimas (YES)  <a href="https://yesbiz.eu/wp-content/uploads/ROHU_YES_Practical-guide_final_en.pdf">https://yesbiz.eu/wp-content/uploads/ROHU_YES_Practical-guide_final_en.pdf</a>  <a href="https://www.businessmodelsinc.com/about-bmi/tools/business-model-canvas/">https://www.businessmodelsinc.com/about-bmi/tools/business-model-canvas/</a></p>

## 02 dalis: Planavimas ir valdymas – savarankiško mokymosi veikla

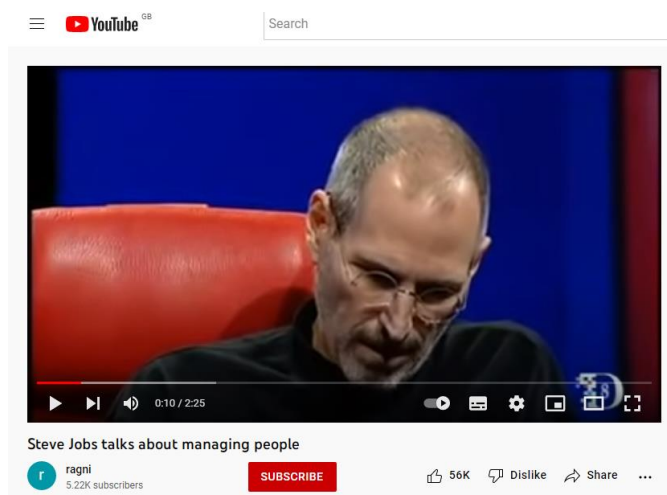
Šioje dalyje rasite savarankiško mokymosi užduočių rinkinį, kuris padės besimokantiesiems ir (arba) naudotojams įtvirtinti planavimo ir valdymo žinias. Užduotys ugdys seminaro dalyvių įgūdžius pasitelkiant kūrybinį mąstymą ir padės jiems pritaikyti įgytas žinias realioje veikloje.

### 01 veikla:

Peržiūrėję toliau pateiktą medžiagą, įsijauskite į verslininko ir (arba) vadovo vaidmenį ir pagalvokite, kas svarbu vadovaujant komandai ir (arba) projektui.



1 vaizdo įrašo nuoroda – <https://www.youtube.com/watch?v=GZ2dmbDmB5I>



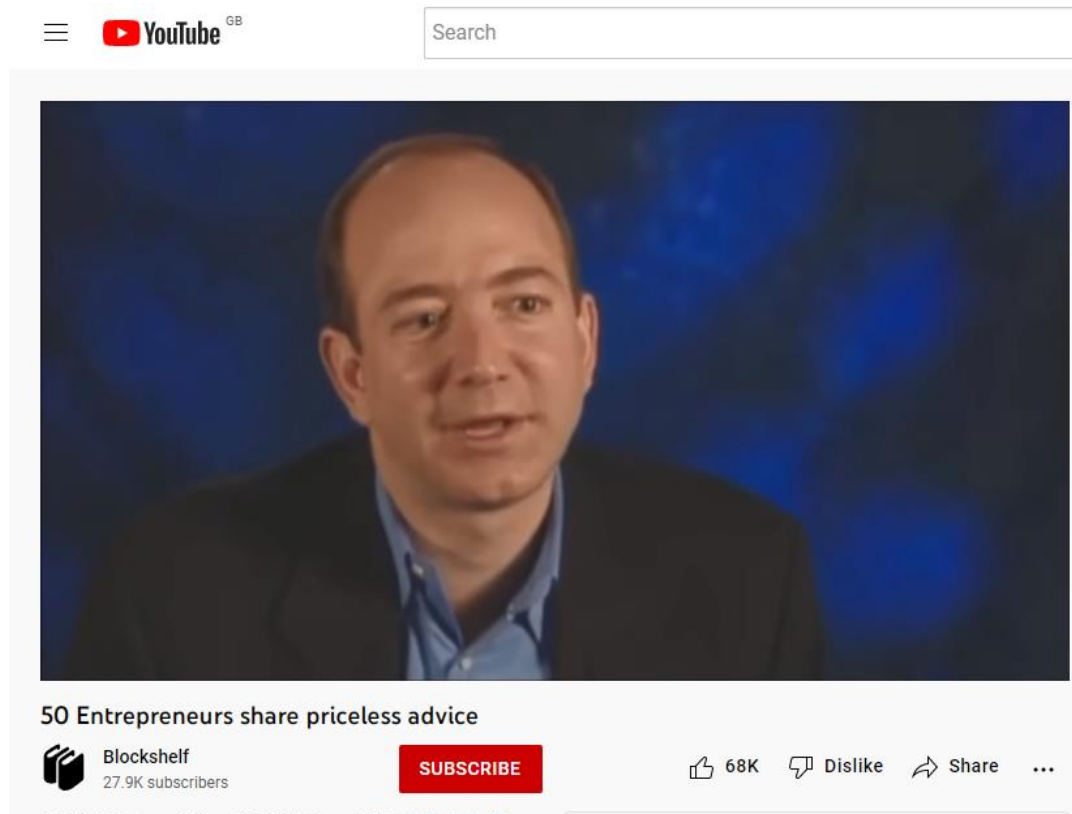
2 vaizdo įrašo nuoroda – <https://www.youtube.com/watch?v=f60dhe14ARq>

Kokią įtaką efektyviam verslo valdymui turi užduočių pasidalijimas ir geras komandinis bendravimas?



## 02 veikla:

Peržiūrėję šį vaizdo įrašą, pagalvokite, kokiomis savybėmis turėtų pasižymėti sėkmingas verslininkas.



Vaizdo nuoroda – <https://www.youtube.com/watch?v=QoqohmccTSc>



Apmąstykite, kas yra svarbu vadovavimo srityje tiems, kurie kalba apie medžiagą, ir pamąstykite apie tai.

# Modulis T5: Planavimas ir valdymas

## Faktų suvestinė

**Valdymas** – tai visuma veiksmų (įskaitant planavimą ir sprendimų priėmimą, organizavimą, vadovavimą, t. y. vadovavimą žmonėms, ir kontrolę), nukreiptų į organizacijos išteklius (žmogiškuosius, finansinius, fizinius ir informacinius) ir atliekamų siekiant veiksmingai ir efektyviai pasiekti organizacijos tikslus.

Penki projektų valdymo etapai:

- 0.1. Projekto inicijavimas
- 1.1. Projekto planavimas
- 2.1. Projekto vykdymas
- 3.1. Projekto stebėseną ir kontrolę
- 4.1. Projekto užbaigimas

**Planavimas** daugiausia susijęs su tikslų ir atitinkamos veiklos nustatymu. Jis gali būti suprantamas kaip ateities projektas ir tinkamų priemonių jam organizuoti parinkimas. Planavimą galime traktuoti kaip procesą: kodėl, kas, kada ir kaip?



<http://www.gmacinnes.co.uk/management/planning-management-services>

**Verslo planas** – tai išsamus, ilgalaikis planavimo dokumentas, susijęs su įmonės veikla, kurio tikslas – nurodyti tikslus ir būdus bei priemones jiems pasiekti. Verslo planas, kaip dokumentų ir analizės rinkinys, turi platų pritaikymo spektrą organizacijoje ir už jos ribų. Jis leidžia rengti ir įgyvendinti projektus, sudaro sąlygas finansiniams ištekliams gauti, taip pat atlieka svarbų vaidmenį priimant sprendimus. Jo dėka galima patikrinti anksčiau padarytų prielaidų pagrįstumą.

„**Business Model Canvas**“ yra verslo modelio šablonas, kurį sukūrė Alexanderis Osterwalderis. Jį sudaro devyni pagrindiniai elementai: klientų segmentai, vertės pasiūlymas, pardavimo ir paslaugų kanalai, santykiai su klientais, pagrindinė veikla, pagrindiniai ištekliai, pagrindiniai partneriai, pajamų šaltiniai ir sąnaudų struktūra. Šie elementai atspindi skirtingus aspektus, kaip verslas veikia kurdamas konkretų produktą ar paslaugą.

# BMI • Business model canvas

<p><b>● Key partners</b> Who are your most important partners? Which key resources do you acquire from partners? Which key activities do your partners perform?</p> <p>8</p>	<p><b>● Key activities</b> What are the activities you perform every day to create &amp; deliver your value proposition?</p> <p>6</p>	<p><b>● Value propositions</b> What is the value you delivery to your customer? Which of your customer's problems are you helping to solve? What is the customer need that your value proposition addresses? What is your promise to your customers? What are the products and services you create for your customers?</p> <p>2</p>	<p><b>● Customer relationships</b> What relationship does each customer segment expect you to establish and maintain?</p> <p>5</p>	<p><b>● Customer segments</b> For whom are you creating value? What are the customer segments that either pay, receive or decide on your value proposition?</p> <p>1</p>
<p><b>● Cost structure</b> What are the important costs you make to create &amp; delivery your value proposition?</p> <p>9</p>	<p><b>● Key resources</b> What are the resources you need to create &amp; deliver your value proposition?</p> <p>7</p>	<p><b>● Channels</b> How does your value proposition reach your customer? Where can your customer buy or use your products or services?</p> <p>4</p>	<p><b>● Revenue streams</b> How do customers reward you for the value you provide to them? What are the different revenue models?</p> <p>3</p>	

## T5 modulis: Planavimas ir valdymas

Dabar, kai dalyvavote veikloje apie planavimą ir valdymą, pamąstykite apie šiuos dalykus:

- ❖ Ar įgytos žinios gali padėti efektyviau planuoti ir valdyti užduotis (ne tik versle, bet ir kasdieniame gyvenime)?
- ❖ Ar jaučiatės labiau pasitikintys savimi dirbdami grupėje?
- ❖ Ar informacija, kurią sužinojote apie tai, kaip parengti verslo planą, gali padėti jums įgyvendinant projektą?
- ❖ Ar vadybai reikalingi tam tikri įgūdžiai, jei taip, tai kokie?
- ❖ Ar struktūrinis planavimas gali padidinti projekto sėkmės tikimybę?
- ❖ Koks yra lankstumo ir prisitaikymo prie situacijų, kai įgyvendinant projektą gali kilti problemų, vaidmuo?



# MAKING SPACE



365



 With the support of the  
Erasmus+ Programme  
of the European Union

This publication has been produced with the support of the Erasmus+ Programme of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the Making Space 365 Project consortium and can in no way be taken to reflect the views of the NA and the Commission.

**2020-1-PT02-KA227-YOU-007635**